

Kurs TH-24722

Obduksjon, dødsårsaker og ikke-neoplastisk neuropatologi

Ivar Skjåk Nordrum dr. med.

Institutt for laboratoriemedisin, barne- og kvinnesykdommer, Det medisinske fakultet, NTNU
Avdeling for patologi og medisinsk genetikk, St. Olavs Hospital

Kurs TH-24722 : Obduksjon, dødsårsaker og ikke neoplastisk neuropatologi

Trondheim Februar 2010

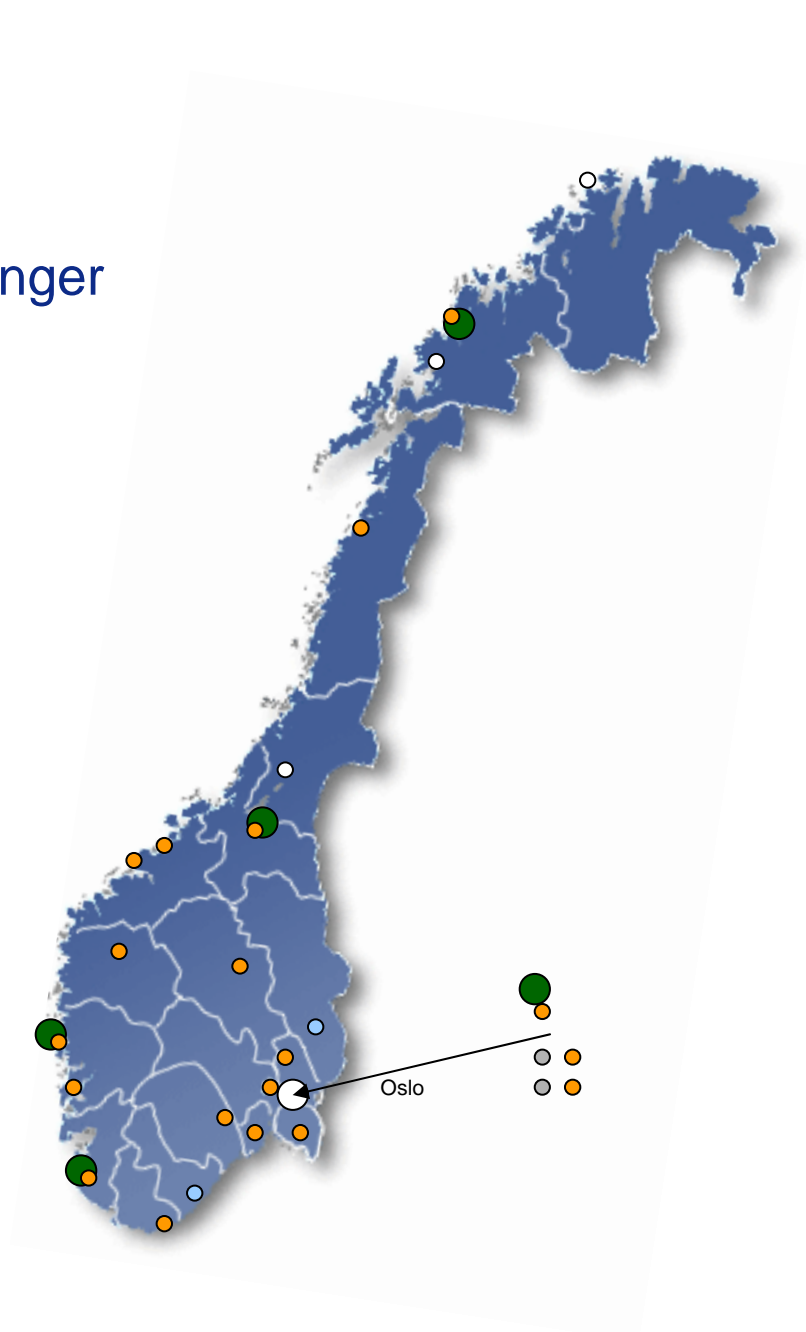
Mount Everest (Sagarmatha) 8850 moh

Foto: Nordrum Februar 2009

Diagnostisk patologi

- 19 av landets sykehus har en avdeling for patologi
- 200 leger er spesialister i patologi
- Årlig undersøkes (tall fra 2008)
 - 415 000 biopsier (vevsprøver)
 - 500 000 cytologisk prøver (celleprøver)
 - **2 500 sykehus obduksjoner** +1 750 rettslige obduksjoner

Patologiavdelinger i Norge 2010

- 19 patologiavdelinger
- 2 private patologilaboratorier
- Rettslige obduksjoner utføres i hovedsak ved til sammen 5 universitetssykehus og universitet
- ???
- Før

Obduksjon: dekke over (Eng: obduction: the act of drawing or laying over, as a covering. Tysk: obduktion)

Autopsi: ved selvsyn (Eng: autopsy)

Nekropsi: se på den døde (Eng: necropsy)

Kurs: Obduksjon, dødsårsaker og ikke-neoplastisk neuropatologi

- Tidspunkt:** Onsdag 3. til fredag 5. februar 2010
- Sted:** Laboratoriesenteret, NTNU og St. Olavs Hospital, Trondheim
Kurssalen LK11 er bestilt (plass til 70 +)
- Varighet:**
Onsdag:	kl. 1100 - 1715	(5 timer og 15 min)
Torsdag:	kl. 0900 - 1645	(6 timer og 15 min)
Fredag:	kl. 0900 - 1500	(5 timer og 30 min)
- Kurstimer:** Netto 17 timer á 60 minutter
- Målgruppe:** Leger under spesialisering i patologi. Etter- og videreutdanning for spesialister i patologi og rettspatologer.
- Læringsmål:** Etter endt kurs skal deltagerne være i stand til adekvat å formulere årsaker til død på dødsmeldingen, og forstå betydningen av dette. Deltagerne skal få økt kunnskap om adekvate rutiner og prosedyrer ved obduksjon, og de skal få økt kunnskap om den ikke-neoplastiske neuropatologien.

 ST. OLAVS HOSPITAL
UNIVERSITETSSYKEHUSET I TRONDHEIM

Kurskomite

Ivar Skjåk Nordrum (kursleder), NTNU, Institutt for laboratoriemedisin, barne- og kvinnesykdommer, Faggruppe for patologi, anatomi og rettsmedisin

Cecilie Alfsen, Akershus universitetssykehus, Avdeling for patologisk anatomi

Christian Lycke-Ellingsen, Stavanger universitetssjukehus, Avdeling for patologi

David Scheie, Oslo universitetssykehus, Rikshospitalet, Medisinske serviceenheter, Patologiklinikken

Jan Mæhlen, Oslo universitetssykehus, Ullevål, De laboratoriemedisinske avdelinger, Patologisk anatomisk avdeling

Gjesteforelesere

Julian Burton, University of Sheffield, School of Medicine

Stein Emil Vollset, Universitetet i Bergen, Institutt for samfunnsmedisinske fag, Seksjon for epidemiologi og medisinsk statistikk

Ellen-Ann Antal, Oslo universitetssykehus, Rikshospitalet, Medisinske serviceenheter, Patologiklinikken

Sverre Mørk, Universitetet i Bergen, Gades Institutt

Sverre H. Torp, NTNU, Institutt for laboratoriemedisin, barne- og kvinnesykdommer, Faggruppe for patologi, anatomi og rettsmedisin

Dag 1 = onsdag 3. februar (Obduksjon: fra det formelle til det praktiske)

Tidspunkt	Tittel	Ansvarlig
Kl. 1100 – 1115	Åpning (15min)	Ivar Skjåk Nordrum
Kl. 1115 – 1200	Love, forskrifter og meldeplikter (45 min)	Christian Lycke Ellingsen
Kl. 1200 – 1300	Obduksjon: forberedelse, gjennomføring og tilbakemelding (60 min)	Ivar Skjåk Nordrum
Kl. 1300 – 1345	Lunsj	Kantina
Kl. 1345 – 1415	Supplerende undersøkelser som røntgen, mikrobiologi og biokjemi (30min)	Christian Lycke Ellingsen
Kl. 1415 – 1445	HMS og kontakt med pårørende (30 min)	Christian Lycke Ellingsen
Kl. 1445 – 1530	Historikk, obduksjonsfrekvenser og betydning (45 min)	Ivar Skjåk Nordrum
Kl. 1530 – 1545	Kaffe	
Kl. 1545 – 1630	The value of autopsy (45 min)	Julian Burton
Kl. 1630 – 1715	The external examination: an often-neglected autopsy component (45 min)	Julian Burton
Timer: 5t 30 min		

Dag 2 = torsdag 4. februar (ikke-neoplastisk neuropatologi)

Tidspunkt	Tittel	Ansvarlige
Kl. 0830 – 0845	Indikasjoner for neuropatologisk undersøkelse (15 min)	Jan Mæhlen
Kl. 0845 – 0915	Generell reaksjonsformer i nerve- og gliaceller (30 min)	Jan Mæhlen
Kl. 0915 – 0945	Cerebral hypoksiskade (30 min)	David Scheie
Kl. 0945 – 1015	Alkohol- og narkotikainduserte hjerneskade (30 min)	David Scheie
Kl. 1015 – 1030	Kaffe	
Kl. 1030 – 1115	Cerebrovaskulære sykdommer (45 min)	Sverre H. Torp
Kl. 1115 – 1145	MS og leukoencephalopatier (30 min)	Sverre Mørk
Kl. 1145 – 1230	Lunch	
Kl. 1230 – 1300	Uttak av hjerne (backup: videofilm i anatomisalen)) (30 min)	Alle
Kl. 1300 – 1400	Hjerneskjæring i grupper på 10 stk anatomisalen (60 min)	Alle
Kl. 1400 – 1430	Forflytning til LK11	
Kl. 1430 – 1500	Traumatisk hjerneskade (30 min)	David Scheie
Kl. 1500 – 1515	Kaffe	
Kl. 1515 – 1600	Demens og Creutzfeldt-Jakob sykdom (45 min)	Jan Mæhlen
Kl. 1600 – 1630	Infeksjon i CNS (30 min)	Ellen Antal
Timer: 6t 15 min		

Dag 3 = fredag 5. februar (dødsårsaker og kasuistikker)

Tidspunkt	Tittel (Ansvarlig
Kl. 0830 – 0900	Prinsipper for oppsett av årsaker til død (30 min)	Ivar Skjåk Nordrum
Kl. 0900 – 0930	Om dødsårsaker: A-lus prosjektet (30 min)	Cecilie Alfsen
Kl. 0930 – 1000	Om dødsårsaksregisteret og koding av underliggende dødsårsak (30 min)	Jan Mæhlen
Kl. 1000 – 1015	Kaffe	
Kl. 1015 – 1035	Om innføring av elektronisk dødsmelding (20 min)	Stein Emil Vollset
Kl. 1035 – 1115	Trender i dødsårsaker i Norge og andre land (40 min)	Stein Emil Vollset
Kl. 1115 – 1145	Kasuistikk 1-3, gjennomgang av sykehistorie og innkomne svar (30 min)	Cecilie Alfsen
Kl. 1145 – 1230	Lunch	
Kl. 1230 - 1315	Kasuistikk 4-6, gjennomgang av sykehistorie og innkomne svar (45 min)	Cecilie Alfsen
Kl. 1315 – 1400	Kasuistikk 7-9, gjennomgang av sykehistorie og innkomne svar (45 min)	Christian Lycke Ellingsen
Kl. 1400 – 1445	Kasuistikk 10-12, gjennomgang av sykehistorie og innkomne svar (45 min)	Ivar Skjåk Nordrum
Kl. 1445 – 1500	Q&A, oppsummering (30 min)	Kurskomiteen

Timer: 5t 30 min

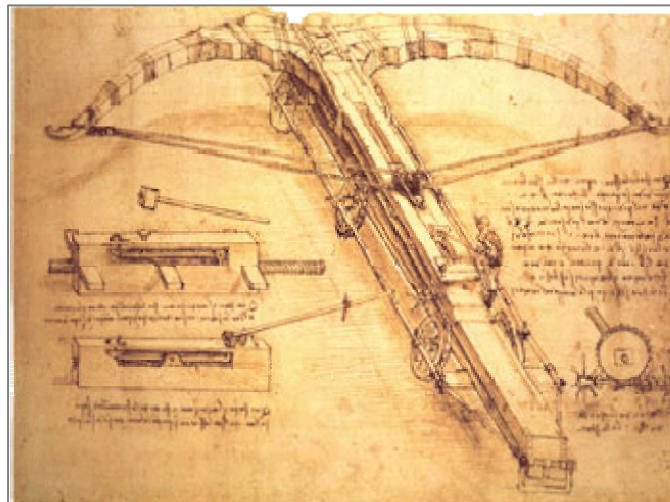
Foto: Harm-Gerd Blaas NTNU

Blåhø 1671 moh

Foto: Harm-Gerd Blaas NTNU

Mange takk

Notebooks of Loenardo da Vinci